

MENDELOVA ZEMĚDĚLSKÁ A LESNICKÁ UNIVERZITA
FAKULTA PROVOZNĚ EKONOMICKÁ

MEZINÁRODNÍ OBCHOD

*Studie na téma exportu
barmbor do Rakouska*

Zpracoval: Jan Kula, 4. ročník, ME

Datum: 14.5.2002

Souhrn

The purpose of this essay is a brief look at a possibility to export a particular agricultural product to a foreign country. Following pages deal with potatoes and Austria.

They start with macroeconomics analysis of the country that lead to a founding that the country is sufficient in agriculture, and domestic supply is able to cover domestic demand in most products. Moreover they tend to analyze microstructures as competition and distribution channels.

The population is wealthy and used to receive appropriate quality.

The country is a member of European Union and its position in agriculture is well-influenced by this fact. The market is not large and the agricultural production of potatoes is able to supply it sufficiently. Even though, the potential help of EU is possible.

To see this from a microeconomics view, the competition is high-levelled, and it is not easy to penetrate. On the other side exporting firms may use up a lot of promoting programs.

Both views are essential and give as an advice to ignore Austria and concentrate on other countries that have a potential.

To sum up, the possibility of trading is recommended only under particular conditions and even though seems to be risky.

Obsah

1	Úvod	3
2	Makroprostředí	3
2.1	Základní charakteristika země	3
2.2	Politické zřízení	3
2.3	Rakousko jako člen EU	3
2.4	Ekonomická situace v zemi	4
2.5	Struktura zemědělství	4
2.6	Zahraniční obchod	4
2.7	Dovozní podmínky	5
2.8	Daňový systém	5
2.9	Platební podmínky	5
3	Mikroprostředí	5
3.1	Obchodní partneři	5
3.2	Možnosti distribuce	6
3.3	Propagace	6
3.4	Konkurence	6
3.5	Trendy ve spotřebě brambor	7
4	Situace ČR z pohledu EU	7
5	Diskuze	8
6	Závěr	9
7	Poznámky	9
8	Zdroje informací	9
9	Přílohy	11

1 Úvod

Cílem této práce je zvážení možnosti exportovat určitou zemědělskou komoditu do dané země, jmenovitě se jedná o brambory a Rakousko. Analýza spočívá v popsání makro- a mikroprostředí, jejich aplikaci na danou situaci a diskutování o zjištěných informacích a souvislostech. Do oblasti makroprostředí patří obecné informace o zemi, přírodní podmínky, ekonomická situace, politicko-právní aspekty, kultura apod. Mikroprostředí naopak zastupuje konkurence, zákazníci, obchodní partneři, propagace a jiné.

2 Makroprostředí

2.1 Základní charakteristika země

Rakousko, jedna z nejmenších evropských zemí s rozlohou 83,845 km² a populací 8 milionů, leží v samotném srdci kontinentu. Bez přímého přístupu k moři sousedí Rakousko s dalšími osmi zeměmi včetně České Republiky. Jak má zakotveno v ústavě, je demokratickou zemí, jež se dělí na devět provincií. Hlavním městem země je Vídeň.

Rakousko leží v mírném podnebném pásu. Průměrné teploty se pohybují na úrovni 15°C v letním a -4°C v zimním období. Většina srážek spadne v květnu a červnu, avšak tyto měsíce nejsou považovány za období dešťů.

Přibližně 19% povrchu je pokryto ornou půdou, 25% loukami a pastvinami, 40% lesy a zbylých 15% připadá na hornatý terén. Stejně jako v jiných průmyslově orientovaných zemích dochází v Rakousku k tendenci obyvatel soustředit se do určitých oblastí, díky čemuž žije 50% obyvatel na 5% území. Mezi nejvýznamnější z těchto oblastí patří hlavní města provincií. Asi jeden milión obyvatel Rakouska je původem z Čech, Moravy a Slovenska.

2.2 Politické zřízení

Rakouská republika je spolkovým státem v čele s přímo voleným spolkovým prezidentem. Je parlamentní demokracií, založenou na dvoukomorovém parlamentním systému. První komora, zvaná Národní Rada, je volena na čtyřleté období a v současnosti ji zastupují čtyři politické strany. Úkolem druhé komory, Federální Rady, je zastupovat jednotlivé provincie. Podle ústavy je v kompetenci provincií všechno, co není výslovně záležitostí celospolkovou. V regionální oblasti mohou jednotlivé země provádět vlastní politiku, přesahující hranice spolkového státu.

2.3 Rakousko jako člen EU

Rakousko se stalo plnohodnotným členem Evropské unie v roce 1995. Průměrná výše cla na zboží dovezené do EU dosahuje 5,4%, avšak asi 60% zboží z okolních zemí je dováženo do EU bez cla.

Celní regulace běžně užívané v zemích EU platí pochopitelně i pro Rakousko a mají prioritu nad domácími zákony. Celní sazby vychází ze systému TARIC (integrované tarify užívané v EU). Celní sazby pro některé komodity jsou záměrně zrušeny, pokud nemá EU v této oblasti dostatek vlastní produkce. Tato zvýhodnění jsou však zpravidla kompenzována vysokými požadavky na kvalitu produkce a jejich certifikaci.

Zahraniční obchod se zeměmi EU lze považovat za velice liberalizovaný, přesto existují určité výjimky ve formě množstevních limitů, ochranných opatření proti dumpingovým cenám a podobně. Obchodní embarga vydaná Evropskou unií jsou všeobecně respektována.

Podle směrnice Evropské Komise TARIC¹ nejsou na položku brambory při dovozu žádná omezení.

2.4 Ekonomická situace v zemi

Hodnocení hospodářského vývoje v Rakousku podle statistik Rakouské národní banky potvrzuje kolísání výkonnosti rakouské ekonomiky. V roce 2000 dosáhla výše hrubého domácího produktu 206,3 miliardy eur, což řadí Rakousko k nejbohatším zemím světa. Více než tříprocentní růst pro rok 2000 by měl být následován 1,7% růstem za rok 2001 a 2,2% pro rok 2002. Mezi klíčové oblasti patří výroba high-tech spotřebičů a služby.

Vysoká konjunktura přispěla v roce 2000 k citelnému snížení rozpočtového deficitu. Restriktivní výdajová politika nové rakouské vlády vedla k ozdravení státních financí.

2.5 Struktura zemědělství

Přestože pouhých 19% povrchu pokrývá orná půda a dalších 25% louky a pastviny, zvládá čtvrt milionu farem pokrýt poptávku po potravinách. Moderní technologie vedly k vysoké míře soběstačnosti, avšak rovněž zapříčinily problémy se zdravím. Tato situace podnítila rozvoj mnohých alternativních biologických metod uplatnitelných v zemědělství. To samozřejmě ovlivňuje i tvorbu cen, která je vyšší než u výroby „klasické“.

Klíčové zemědělské oblasti leží severně od Alp a na obou březích Dunaje. Polovina rakouské zemědělské a lesnické produkce se přičítá malým jednotkám, ne větším než 8 hektarů a naopak pouhá tři procenta pochází z oblastí o rozloze více než 80 hektarů. Farmy jsou téměř výhradně záležitostí rodiny.

Zemědělská výroba se na tvorbě rakouského HDP podílí zhruba 2 procenty.

Rakouské agrární kruhy, představované spolkovým Ministerstvem zemědělství, lesnictví, životního prostředí a vodního hospodářství, Ministerstvem sociálních jistot a generací, deklarují svůj pozitivní přístup k rozšíření EU o země střední a východní Evropy, tedy i o Českou republiku.

2.6 Zahraniční obchod

Rakouský export byl podle statistik za rok 2000 skvělým rokem. Exportérům prospěl růst světové ekonomiky a oslabení eura, a nelze opomenout ani to, že se stále nadprůměrně zvyšoval vývoz do zemí střední a východní Evropy, včetně ČR. Reálně vzrostl rakouský vývoz o 12%, avšak již v roce 2001 se snížil téměř na polovinu.

V roce 2002 má být přírůstek dovozu na stejné výši jako v roce 2000, což napovídá, že dovozní poptávka by se měla v nejbližších 2 letech přechodně snížit. Očekávaný vývoj zahraničního obchodu Rakouska bude mít nepříznivé dopady na obchodní bilanci a běžný účet platební bilance.

¹ Zkratka TARIC pochází z francouzského Tarif Intégré de la Communauté. Skrývá v sobě systém, jež byl vytvořen současně se systémem nomenklatur pro jednotlivé skupiny produktů. Znázorňuje jednotlivé celní sazby ze zemí, jež nejsou členskými zeměmi EU.

Makroekonomické předpoklady pro rozvoj našeho exportu do Rakouska se v budoucích letech mírně zhorší. Bude však v rozhodující míře záležet na razanci českých firem při uplatňování jejich výrobků na rakouském trhu a nepochybně i na proexportních aktivitách státních orgánů.

2.7 Dovožní podmínky

Má-li nějaký subjekt, jehož sídlo se nenachází v některé z členských zemí EU, zájem dovážet zboží do Rakouska, jinými slovy na trh EU, musí mít celní prohlášení vystavené osobou, jež je členem EU. Faktura musí obsahovat úplný popis zboží včetně váhy, rozměrů a množství, země původu, odesílatele a příjemce. Vyžaduje se rovněž certifikát o původu zboží. Fytosanitární a veterinární certifikáty jsou požadovány pouze u některých druhů rostlinné resp. živočišné produkce².

Poměrně velkou překážkou bývá ověření způsobilosti výrobku. Přestože i zde pro mnoho komodit již platí pravidla a technické normy shodné pro celou EU, v praxi to jednoduché není. U nových výrobků je skutečně mnohdy velmi obtížné se dopátrat kompetentního orgánu, který výrobek a jeho atesty posoudí a rozhodne. Ne každý výrobek podléhá normám EU, někdy rozhoduje i regionální orgán. Mnohdy jediné řešení spočívá v navázání kontaktů s "možným" dovozcem - specializovaným na daný výrobek a v rámci jednání s ním dohodnout ověření způsobilosti výrobku.

2.8 Daňový systém

Vytváření partnerských společností a korporací podléhá určitému poplatku, jež je možno nazývat kapitálovou daní, a jeho výše činí 1% z kapitálu. Převody nemovitostí se daní 3,5 procenty, poplatek za registraci na katastrálním úřadě je 1%. Právníké osoby daní svůj účetní zisk 34 procenty. Rakousko podepsalo smlouvy o zamezení dvojího zdanění. Systém daně z přidané hodnoty je obdobný jako v ČR, pouze sazby se liší (20% - základní sazba a 10% - snížená sazba).

2.9 Platební podmínky

Používají se běžné platební podmínky v mezinárodním obchodě³. Platební morálka rakouských firem je poměrně dobrá. Je však třeba se vždy předem zajistit řádným sepsáním smlouvy (předmět plnění, dodací lhůty, platební a dodací podmínky). Mnohdy spory o neplacení nevyplývají z nesolventnosti nebo neseřídnosti odběratele, nýbrž z nedorozumění a nepřesně dohodnutých podmínek. Rozhodně je doporučením vhodné si ověřit solventnost partnera u peněžního ústavu (bankovní informace) či u specializované agentury.

3 Mikroprostředí

3.1 Obchodní partneři

Za potencionální partnery lze považovat výrobní podniky, velkoobchody, nákupní centrály a specializované dovozní firmy. Většinou jsou to menší a střední podniky s omezenými finančními zdroji a často pracují s úvěry. I toto je důvod proč požadují přesné dodržování sjednaných podmínek, termínů, parametrů a jakosti.

Důležité místo v obchodní činnosti pak budou zaujímat výhradní dovozci, kteří dovážejí zboží od jediné nebo od několika málo firem stejného oboru. Výrobní

² U brambor je pochopitelně tato certifikace nezbytná.

³ České firmy nerady používají pouze instituci cizí směnky, pravděpodobně z neznalosti techniky zahraničního obchodu.

spotřebitelé často dávají přednost nákupu od rakouských dovozců, protože je považují za spolehlivého garanta termínů, jakosti a znají dobře domácí zvyklosti.

3.2 Možnosti distribuce

Nejběžnější způsob dovážení zboží do Rakouska je přes velkoobchodní firmy zabývající se zahraničním obchodem, z nichž se většina zabývá jak importem, tak exportem. Některé z těchto firem jsou úzce specializované a jsou ochotny zvažovat dodatečný produkt, pouze pokud doplní jejich stávající sortiment.

Při jednání s rakouským obchodním partnerem je třeba řídit se následujícími podmínkami:

- ✓ uvést přesnou specifikaci zboží včetně obalu
- ✓ ceny uvádět v eurech, popřípadě amerických dolarech
- ✓ přiložit reklamní materiál
- ✓ uvést podmínky doručení zboží, maximální množství dodané v určitém čase a období, po které nabídka platí
- ✓ nabídku předložit v němčině či angličtině

Společnosti, jež si přejí nabízet zboží přímo koncovým zákazníkům mohou s výhodou využít služeb místních obchodních zástupců⁴, jež jednají jménem exportéra a na jeho náklady a mohou pokrýt buď celé rakouské území nebo pouze jeho část. Tyto společnosti však nekupují zboží samy, obchod pouze zprostředkovávají.

Menší firmy často postupují tak, že si najdou sobě rovného partnera, který pouze pomáhá hledat zákazníky, se kterými pak přímo jednají.

3.3 Propagace

Náklady na propagaci jsou samozřejmě vyšší než v ČR, a to zejména v masových médiích jako je televize a tisk. To je i jeden z důvodů, proč je o českých výrobcích v Rakousku málo slyšet. Dalším důvodem je skutečnost, že většina českých podniků není připravena a snad i podceňuje důležitost propagace a reklamy na rakouském trhu.

Mezi nejproduktivnější média patří denní tisk a různá periodika, následují reklamy v televizi a na radiových stanicích. Stejně vydatným nosičem propagace firem jsou billboardy a různé obchodní poutače. Své místo v reklamě samozřejmě mají i přímé poštovní zásilky a reklamní letáčky.

Velice významným prvkem marketingu je účast na různých veletrzích a výstavách, jež jsou každoročně pořádány.

3.4 Konkurence

Rakousko až na malé výjimky nemá dovozní omezení a proto je konkurence na trhu velice ostrá. Výrobky, v nichž je trh saturovaný (to platí zejména o spotřebním zboží) je někdy velmi těžké prodat. Exportérům se doporučuje proto udělat průzkum trhu, nesoustřeďovat se jen na odběratele v blízkosti naší hranice, řada možností je také na západě a jihu země. Zasilat jen písemné nabídky většinou nestačí. Je třeba navštívit veletrhy a výstavy, navázat kontakt s importéry, zástupci a velkoobchodem, prostudovat poplatky, daně, předpisy, značení a zkoušení zboží, postarat se o reklamu a prověřit partnera.

⁴ Každým rokem předkládají tito obchodní zástupci transakce v celkové výši 20 miliard dolarů a mají tak skvělou reputaci v rámci rakouské ekonomiky. Nejsnazší způsob, jak tyto společnosti kontaktovat, je přes Rakouskou obchodní komoru.

3.5 Trendy ve spotřebě brambor

Celková spotřeba brambor pro lidskou výživu se v evropských zemích postupně snižuje. Jedním z důvodů snižování celkové spotřeby je snižování ztrát při zpracování konzumních brambor na bramborové výrobky a polotovary. Zvyšuje se zájem o spotřebitelské balení syrových konzumních brambor a stoupá spotřeba hotových bramborových výrobků a polotovarů. Distribucí konzumních brambor ve spotřebitelském balení jsou snižovány skladovací ztráty u výrobců i domácností. Zpracováním brambor na výrobky a polotovary dochází k celkovému zvýšení výtěžnosti brambor.

Rakouské domácnosti nakupují v průměru tři až čtyřikrát týdně. Již více než polovina obyvatel nakupuje alespoň příležitostně potraviny produkované ekologickými farmami. Ve většině domácností byl potlačen význam oběda ve prospěch večeře. Ve dvou třetinách rodin se vaří alespoň jednou denně.

Co se kvality týče, Rakušané sází nejvíce na čerstvé potraviny, jejich původ a hodnotu. Na významu nabývá rovněž značení potravin. EU je v tomto ohledu velice striktní a Rakousko bylo nuceno převzít tuto politiku.

4 Situace ČR z pohledu EU

V marketingovém roce 1999/2000 dosahovaly ceny brambor v EU pouze 59,3% cen v ČR. V roce 2000/2001 by se měl vzhledem k vysoké produkci brambor v České republice cenový rozdíl snížit asi na 17 %. Intenzita výroby brambor ČR je srovnatelná s Rakouskem i jinými evropskými zeměmi, kde se pěstují brambory. V posledních 8 letech dosahuje v těchto zemích průměrný hektarový výnos 23,4 t.

V roce 2000 byla dokončena jednání o liberalizaci agrárního obchodu mezi ČR a EU v rámci „dvounulové varianty“, podle které mohou být jmenovitě uvedené výrobky pocházející z ČR bezcelně a bez množstevního omezení vyváženy do EU. Mezi těmito výrobky jsou i brambory sadbové. Vzhledem k fytosanitárním opatřením EU se však v roce 2000 vývoz z ČR do EU neuskutečnil.

Kvalita tržní úpravy a spotřebitelského balení brambor se postupně zlepšuje a stává se srovnatelnou s nabídkou v EU.

České bramborářství je na straně vstupů silně propojeno s bramborářstvím EU, tj. oboru, který je českým producentům brambor vysoce konkurenčním jak z hlediska jednotkových nákladů, tak z hlediska podpor určených pro zpracování a vývozních subvencí. Konkurence levných brambor a zpracovaných výrobků z brambor vede české producenty k situaci, že nabízejí své výrobky i za ceny nekryjící náklady.

Současným 1,5% podílem zemědělské výroby na HDP a podílem 3,41% na celkové zaměstnanosti jsme na úrovni vyspělých zemí. Dotační politika v České republice zaostává ve srovnání s přímými podporami v Evropské unii.

Realizace Koncepce agrární politiky v souvislosti se vstupem ČR do EU probíhá za významných omezení a bariér, které je nutno respektovat a překonávat. Již nyní se ve vzájemném obchodu musíme vyrovnávat s tím, že máme obecně mnohem nižší podporu v zemědělství a výrazně nižší ochranu trhu pro potraviny.

Z podkladů OECD plyne, že v České republice je celní ochrana zemědělských a potravinářských produktů v průměru třikrát nižší, než v Evropské unii. Stejný zdroj uvádí odhad produkčních podpor na ha zemědělské půdy v České republice 130 USD a v Evropské unii 655 USD. Nerovné podmínky se promítají do asymetrie agrárního obchodu s EU.

Základním ekonomickým rizikem při vstupu do EU je stále ještě nízká úroveň konkurenceschopnosti české ekonomiky. K reálné konvergenci bude nutné dostatečně dlouhé adaptační období k překlenutí rozdílu mezi ČR a vyspělými státy

EU. V tomto období, následujícím po vstupu do EU, musí rovněž dojít k vyrovnání mnohonásobných mzdových rozdílů.

5 Diskuze

Předchozí tři kapitoly obsahovaly množství údajů a informací o Rakousku z pohledu makroekonomického, částečně mikroekonomického a rovněž v souvislosti s Evropskou unií. Avšak tyto informace je třeba patřičně okomentovat, jinak by bylo jejich publikování téměř bezpředmětné.

Země je svou rozlohou i populací značně podobná České republice, leží rovněž v obdobných podnebných podmínkách, pouze reliéf se poněkud liší v důsledku alpského masivu. Předpoklady pro pěstování brambor má tedy lepší ČR, přesto není plodina nijak zvlášť náročná na teplo a není nutné pěstovat ji v nížinách. Rakousko je ve většině plodin relativně soběstačné, brambory nevyjímaje. Z Tab. 1 plyne, že od roku 1995 poněkud razantně vzrostlo množství dovážených brambor, jež se v průběhu několika dalších let ustálilo na konstantní výši. Tento skok byl patrně zapříčiněn začleněním do EU a možností dovozu za výhodných podmínek, ať už cenových či kvalitativních, popřípadě obou. S Evropskou unií pochopitelně souvisí řada dalších aspektů, jež staví Rakousko jako člena do značně výhodnější situace než ČR. Ceny jsou v důsledku dotací na jiné úrovni a čeští zemědělci jim mohou jen stěží konkurovat.

Politicko-právní prostředí je nám relativně blízké a jeví se být stabilní. Do dalších let není důvod očekávat zvrát, který by ze země vytvořil neatraktivního obchodního partnera. Naopak vstup ČR do EU obě země více sblíží.

Rakouská kultura se v některých aspektech jistě odlišuje od české, avšak tyto bezpochyby neovlivňují spotřebu brambor⁵. Drobné odchylky ve stravovacích trendech snad alespoň částečně ovlivňují spotřebu brambor jednotlivci, která je ve srovnání s ČR tři čtvrtinová (viz Tab. 5).

Tabulky 3 a 4 zachycují nejdůležitější produkční veličiny, jako je hektarový výnos, plocha osevu či celková produkce za plodinu. Nastihují zcela reprezentativním způsobem, že sice pěstujeme brambory na více než dvojnásobném území, hektarové výnosy však máme o málo nižší.

I analýza mikroprostředí dává najevo, že je Rakousko vyspělou zemí s velkou mírou konkurenceschopnosti a snahou udržet si svou pozici i po případném vstupu dalších zemí do EU. Pro české firmy není vskutku lehké expandovat na tak kvalitní trh, natož se zemědělskou plodinou. Pokud se přesto podnik rozhodne, je velice rozumné kontaktovat místní obchodní partnery, nejraději specializované obchodní zástupce, nešetřit na propagaci a navštívit patřičné veletrhy a výstavy.

Tabulky 6 a 7 zachycují některé ze základních makroekonomických ukazatelů, na jejichž základě lze určit míru otevřenosti dané země. Jak je patrné, ČR je z pochopitelných důvodů daleko otevřenější, jinými slovy není tak soběstačná jako Rakousko. Ať už se jedná o různé druhy vstupů potřebných při výrobě, zemědělské plodiny, spotřební zboží či služby, jsme závislí na řadě dalších zemí, především Německu. Na druhou stranu i v případě exportu jsme velice aktivní, což je pozitivní ukazatel ekonomického růstu. Rakousko je zemí, která není tolik závislá na okolních subjektech a lze očekávat, že v otázkách zahraničního obchodu bude více konzervativní především v případě zemí střední a východní Evropy. Pokud již se

⁵ Tyto odchylky je třeba vnímat spíše při jednání s rakouskými firmami, jež jistě mají svůj vlastní styl vystupování a ten se bude v některých skutečnostech odlišovat od českého.

zdaří dovážet produkt, bude třeba předvést profesionální přístup a především vysokou kvalitu komodity.

6 Závěr

Rakouský trh není nijak zvlášť velký, jeho populace je dokonce menší než ČR, navíc poptávka jednotlivců po bramborách je přibližně o čtvrtinu menší než u nás. Není tedy divu, že je v produkci brambor relativně soběstačný. Rakouská ekonomika je na vysoké úrovni, pyšní se ukazatelem HDP na obyvatele, jež několikanásobně převyšuje úroveň v ČR. Obyvatelé Rakouska tedy mají značnou kupní sílu a jsou zvyklí kupovat kvalitní zboží.

Tyto skutečnosti jsou bezpochyby vítané v případě luxusních statků s vysokou elasticitou, mezi něž však brambory očividně nepatří. Na základě výše jmenovaných skutečností nelze tuto komoditu doporučit k vývozu do Rakouska. Aby příslušný subjekt měl šanci uspět, musel by se rozhodně orientovat na kvalitní odrůdy (nejraději produkty ekologické), jež budou atraktivní pro místní spotřebitele; musel by spolupracovat s rakouskými obchodními zástupci popřípadě místními společnostmi; v neposlední řadě by musel věnovat značnou pozornost kvalitně zvládnutému marketingu. I po tom by byla šance proniknout s touto komoditou na rakouský trh poměrně malá.

7 Poznámky

Úkolem této práce je poradit managementu skutečné firmy, zda exportovat příslušnou komoditu do dané země či nikoli. Avšak značná míra informací byla potlačena z jediného prostého důvodu. Není známo, o jakou firmu se přesně jedná. Analýzu makro- a mikroprostředí, jinými slovy vnějších vlivů, lze provést obecně, avšak vnitřní vlivy se týkají pouze a výhradně konkrétního exportéra.

Tyto aspekty by mohly značně ovlivnit a pravděpodobně by i ovlivnily dosažený závěr. Firma, jež má mnohaleté zkušenosti s exportem zemědělských plodin, stabilní kapitálovou základnu a napojení na řadu potenciálních obchodních partnerů by nejspíš dokázala vyexportovat jakoukoli plodinu kamkoli. Pak by šlo spíše o rozhodnutí, zda je takové počínání efektivní a náklady ušlé příležitosti nejsou vyšší než potenciální zisk z vybrané varianty. Stejně tak může jít o exportéra, jež je flexibilní, co se produktu týče, a pak by bylo lépe orientovat se spíše na průmyslovou výrobu. Neznalost konkrétní společnosti zcela jasně znemožňuje analýzu vnitřních vlivů.

8 Zdroje informací

- [1] Situační a výhledová zpráva Brambory – říjen 2001. Ministerstvo zemědělství ČR, 2001. 40 s. ISBN 80-7084-186-9.
- [2] Duty Rates [online]⁶. Poslední revize 8.5.2002 [cit. 2002-05-09]. Dostupné z: <http://europa.eu.int/comm/taxation_customs/databases/taric_en.htm>.
- [3] Bundesministerium für auswärtige Angelegenheiten [online]⁷. © Federal Ministry for Foreign Affairs. Poslední revize 31.1.2002 [cit. 2002-05-12]. Dostupné z: <<http://www.bmaa.gv.at>>.

⁶ Taxation and Customs Union

⁷ Rakouské federální Ministerstvo zahraničních věcí

- [4] Ekonomický servis MZV ČR [online]. [cit. 2002-05-13]. Dostupné z: <<http://www.export.cz/jti1.htm>>.
- [5] Ministerstvo zemědělství [online]. © 1998-2002 Ministerstvo zemědělství. Poslední revize 7.5.2002. [cit. 2002-05-13]. Dostupné z: <<http://www.mze.cz>>.
- [6] wko.at - Das Portal der Wirtschaftskammern [online]⁸. Poslední revize 22.11.2002. [cit. 2002-05-13]. Dostupné z: <<http://www.wko.at>>.
- [7] BMLF [online]. Poslední revize 10.5.2002. [cit. 2002-05-13]⁹. © Bundesministerium für Land- und Forstwirtschaft, Umwelt und Wasserwirtschaft. Dostupné z: <<http://www.lebensministerium.at/en/index.htm>>.
- [8] FAOSTAT Database Collections [online]¹⁰. © FAO, 2002. [cit. 2002-05-13]. Dostupné z: <<http://apps.fao.org>>.
- [9] Oesterreichische Nationalbank - English Homepage [online]¹¹. Poslední revize 15.4.2002 [cit. 2002-05-13]. Dostupné z: <http://www2.oenb.at/oenb/english/index_e.htm>.
- [10] Ministerstvo financí ČR [online]. © 1998-2002, poslední revize 11.4.2002 [cit. 2002-05-13]. Dostupné z: <<http://www.mfcr.cz>>.

⁸ Rakouská hospodářská komora

⁹ Rakouské Ministerstvo zemědělství, lesnictví, životního prostředí a vodního hospodářství

¹⁰ Food and Agriculture Organization of the United Nations

¹¹ Rakouská Národní Banka

9 Přílohy

Tab. 1 Zahraniční obchod pro komoditu brambory v Rakousku

	Rok							
	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Import (Mt)	25,58	22,31	101,88	85,02	67,96	54,54	69,06	59,96
Import (1000 USD)	8,84	9,48	53,27	28,37	15,17	13,37	18,75	12,56
Export (Mt)	3,30	3,48	16,48	10,44	17,05	17,42	23,96	33,94
Export (1000 USD)	7,89	9,24	7,62	3,47	3,23	4,53	7,53	7,36

Zdroj: FAO

Tab. 2 Zahraniční obchod pro komoditu brambory v ČR

	Rok							
	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Import (Mt)	32,89	15,13	90,70	82,21	11,68	40,01	12,80	12,80
Import (1000 USD)	4,41	4,61	30,55	14,38	2,47	7,66	3,41	3,41
Export (Mt)	30,18	39,08	9,46	9,04	2,41	2,93	6,98	6,98
Export (1000 USD)	3,77	2,90	2,51	2,51	306,00	462,00	1,03	1,03

Zdroj: FAO

Tab. 3 Produkční ukazatele komodity brambory v Rakousku

	Rok								
	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Výsev (Mt)	68,50	64,89	63,20	56,34	54,85	55,63	56,97	45,00	45,00
Osetá plocha (Ha)	31,09	29,74	27,04	26,34	23,48	22,85	23,18	23,74	26,12
Výnos (Hg/Ha)	284,9	199,7	267,9	292,0	288,3	283,1	307,0	292,6	266,0
Celk. produkce (Mt)	885,8	593,7	724,4	769,0	676,9	646,9	711,7	694,6	695,0

Zdroj: FAO

Tab. 4 Produkční ukazatele komodity brambory v ČR

	Rok								
	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Výsev (Mt)	87,134	280	280	297	220	240	240	210	210
Osetá plocha (Ha)	102,816	76,673	77,784	86,304	72,625	72,625	71,85	69,198	54,296
Výnos (Hg/Ha)	233,019	160,557	171,002	208,597	193	209,262	195,801	213,3	292,848
Celk. produkce (Mt)	2 395,8	1 231,0	1 330,1	1 800,3	1 401,7	1 519,8	1 406,8	1 476,0	1 590,1

Zdroj: FAO

Tab. 5 Roční spotřeba brambor na osobu

	Rok						
	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
Rakousko (kg)	61.7	60.7	66.5	62.0	61.7	60.6	66.4
ČR (kg)	84.8	79.4	80.0	80.8	80.2	80.1	78.9

Zdroj: FAO

Tab. 6 HDP a zahraniční obchod pro Rakousko

	1996	1997	1998	1999	2000	2001
HDP (mld. eur)	175,74	178,54	184,82	190,01	195,63	197,64
Export (mld. eur)	44,49	51,96	56,30	60,27	69,69	74,45
Import (mld. eur)	51,80	57,43	61,20	65,32	74,94	78,66
Export/HDP (%)	25,32	29,10	30,46	31,72	35,62	37,67
Import/HDP (%)	29,47	32,17	33,11	34,37	38,30	39,80
HDP (eur/obyvatel)	21 967	22 317	23 103	23 751	24 454	24 705

Zdroj: Oesterreichische Nationalbank

Tab. 7 HDP a zahraniční obchod pro ČR

	1996	1997	1998	1999	2000	2001
HDP (mld. eur)	48,01	47,64	47,07	46,89	48,25	49,97
export (mld. eur)	26,73	29,18	31,84	35,00	39,63	44,39
import (mld. eur)	30,47	32,93	35,07	36,98	43,25	49,17
export/HDP (%)	55,7	61,2	67,7	74,6	82,2	88,8
import/HDP (%)	63,5	69,1	74,5	78,9	89,7	98,4
HDP (eur/obyvatel)	4 661	4 626	4 570	4 552	4 684	4 852

Zdroj: MF ČR

Graf 1 Makroekonomické ukazatele obou zemí

